

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

CHOLINA (okr. Olomouc)

Horní farské. KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V poloze Horní farské narušila místní větev vodovodu celou řadu objektů podél silnice z Choliny do osady Cholinský Dvorek a pak na trase směřující na Myslechovice. Z prozkoumaných deseti objektů patřily 4 (objč. 1,2,3,5) KLPP

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Cholina (Bez. Olomouc). „Horní farské“. Urnenfelderkultur. Siedlung, Rettungsgrabung.

CHOLINA (okr. Olomouc)

Trať - bez názvu - V od okraje intravilánu obce. Mladší doba bronzová - kulturní komplex popelnicových polí - pohřebiště. Záchraný archeologický výzkum ÚAPP Brno.

V rámci budování VTL a STL přípojek plynu v trase Cholina - Bílsko, byl v bezejmenné trati na katastru obce Cholina zjištěn zbytek zcela zničeného žárového hrobu. Pochází z něho zlomky keramiky a bronzový náramek. (Bližší informace o lokalitě v příspěvku Cholina - doba stěhování národů).

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Cholina (Bez. Olomouc). Östlich der Gemeinde. Jungbronzezeit, Urnenfelderkultur, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

JÍŘÍKOVICE (okr. Brno - venkov)

„Díly“. Neolit (LnK, MMK), eneolit (KZP), doba bronzová (velatická a podolská fáze KSPP), středověk, novověk. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

V souvislosti s připravovanou výstavbou „Nákupně společenského centra Rohlenka“ provedl Ústav archeologické památkové péče Brno v průběhu měsíců září až prosinec záchraný výzkum. Zkoumaná plocha se nachází jižně od silnice E 47 a dálnice D 1 Brno - Vyškov, na východě je omezena silnicí Tvarožná - Jiříkovice. V prostoru mezi státní silnicí a dálnicí leží původně zájezdní hostinec, nyní motorest Rohlenka a nově vybudovaná zařízení, jako restaurace Mc Donald's a čerpací stanice pohonných hmot Aral. Na západě je prostor omezen polní cestou a rodinným domkem nad potokem Rokytnice. Terén je ve východní části rovinatý, jeho západní část se svažuje mírným sklonem k potoku Rokytnice protékajícím ve směru sever - jih. Na jihu je terén otevřený k vesnici Jiříkovice.

Na celé ploše staveniště o rozloze 10,4 ha jsme prozkoumali celkem 355 archeologických objektů; z toho je pět nadzemních domů s kůlovou konstrukcí z období neolitu a mladší doby bronzové, dále příkop, části šesti žlabů, palisádový žlábek s klešťovitou konstrukcí brány (vstupu) a také tři kostrové pohřby.

Převážnou většinu sídlištních objektů lze přiřadit velatické fázi KSPP. Většinou šlo o rozsáhlé hliníky, výrobní objekty, kruhové zásobní jámy i o prosté jámy bez bližšího rozlišení. Výplň uvedených objektů obsahovala velké množství zlomků keramických nádob, zvířecích kostí, mazanice a v menší míře kostěné nástroje, kamenné podložky, části bronzových předmětů (jehlice, šídla, srp a šipky). Některé sídlištní jámy můžeme na základě keramiky datovat také do podolské fáze KSPP. Šest objektů, především hliníků, nacházejících se ve východní rovinaté části, patří do neolitu zastoupeného kulturou s lineární keramikou a lidem

kultury s moravskou malovanou keramikou. Výplň těchto jam obsahovala pouze nevelké množství fragmentů keramiky. Kúlové nadzemní domy zjištěné na ploše staveniště byly menších rozměrů tří až čtyřřadové, podélného až čtvercového půdorysu s převažující orientací východ - západ. V západní části zkoumané plochy se nachází část velkého kvadratického útvaru - příkopu, jehož existence byla poprvé rozpoznána při leteckém snímkování v roce 1988. Jde o dvě pravoúhlé větve příkopu spojené zaobleným nárožím, jeho hrotitý profil dosahuje na povrchu šířky v rozmezí od 3,5 až do 6,0 m a maximální hloubka dna je 2,9 m od úrovně podloží. Z výplně příkopu jsme získali fragmenty keramiky a drobné zlomky bronzů. Tyto nálezy lze přiřadit do velatické fáze KSPP. Na ploše bylo rovněž zkoumáno několik odlišně širokých žlabů. Jde s největší pravděpodobností o pozůstatky ohrazení sídlištních areálů v různých časových horizontech velatického osídlení. Za zmínku stojí především část palisádového žlábků, který je v délce 1,5m přerušen a obě větve tvoří klešovitou konstrukci branky (vstupu).

Byly prozkoumány také tři osamocené hroby z různých časových období. Jeden náleží kultuře se zvoncovitými poháry. Jde o pohřeb muže ve skrčené poloze se dvěma keramickými milodary, bronzovou dýkou a kamennou šipkou. Ve druhém hrobě byla pohřbena mladá žena s dítětem. V prostoru hrudi byly nalezeny kostěné korálky a v mělké hrobové jámě se dále nacházely zlomky keramiky, kostěné šídlo a kamenná podložka. Tento hrob můžeme zatím datovat pouze rámcově do doby bronzové. Třetí hrob byl kóastrový a bez nálezů. Pohřbená žena byla uložena v malé hloubce v natažené poloze na zádech ve směru západ - východ (pravděpodobné datování do mladší doby hradištní ?). Kromě výše zmíněných nálezů z pravěkého období jsme v průběhu záchranného výzkumu objevili také několik pozůstatků (letecké bomby a nábojnice), souvisejících s bojovými operacemi na sklonku druhé světové války z dubna 1945.

Miroslav Bálek, Andrea Matějčková, ÚAPP Brno

Resumé:

Jířkovice (Bez. Brno-město). „Díly“. Neolithikum, Eneolithikum, Bronzezeit, Mittelalter, Neuzeit. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

JÍVOVÁ (okr. Olomouc)

„Tepenec“. Hradiště. Pozdní doba bronzová (kultura slezskoplatěnická). Hrad. Středověk (14. stol.). Záchranný archeologický výzkum ÚAPP Olomouc a Vlastivědné muzeum Olomouc.

V červenci až listopadu proběhl v rámci opětovného rozšíření dobývacího prostoru Bělkovického lomu předstihový záchranný archeologický výzkum v areálu hradiska popelnicových polí a středověkého hradu.

Identifikace lokality v mapě MZ 1:10 000, list 25-11-01, v souřadnicích: 231 mm od Z sekční čáry, 347 mm od J sekční čáry; 233 mm od Z sekční čáry, 350 mm od J sekční čáry; 238 mm od Z sekční čáry a 349 mm od J sekční čáry.

Výzkum byl soustředěn na předpokládaný prostor zástavby hradiště i předhradí středověkého hradu. Na vymezeném prostoru byla prozkoumána plocha o rozloze 680 m², na níž bylo odkryto 65 objektů. Několika řezy byl též zkoumán pozdněbronzový val sestávající z jílovitého tělesa zpevněného na vnější i vnitřní straně kamennými plentami. Keramický materiál získaný z výkopů odpovídá předchozím zjištěním PhDr. V. Dohnala z let 1971-1975 a datuje jej do stupně HB-HC. Středověká fáze osídlení je spjata s markraběcím hradem Twingenberchem či Karlspurkem z 2. pol. 14. století. Hospodářské zázemí hradu sestávalo ze zemnice a několika nadzemních, patrně dřevěných konstrukcí, v jednom případě postavené na